

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

з дисципліни

«ЛОГІСТИКА»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:
Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

з дисципліни

«Логістика»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

ЗМІСТ

Розділ 1. Концепція і методологічний апарат логістики.

Тема 1. Логістика – інструмент ринкової економіки.

Тема 2. Характеристика елементів логістики та класифікація основних форм логістичних утворень

Тема 3. Логістичний менеджмент в системі загального менеджменту

Тема 4. Технологічні процеси щодо управління матеріальними потоками в логістиці. Інновації в логістиці.

Розділ 2. Логістичний менеджмент

Тема 5. Логістичні концепції. Складська діяльність як основа розвитку міжнародної логістики

Тема 6. Заготівельна та внутрішньовиробнича логістика

Тема 7. Глобалізація процесів логістики та міжнародна логістика

Розділ 1. Концепція і методологічний апарат логістики

Тема 1. Логістика – інструмент ринкової економіки.

Засади сучасної концепції логістики. Матеріальні потреби. Основні терміни і дефініції логістики. Принципи, правила та функції логістики. Логістичні системи та принципи їх утворення. Основні фактори щодо ефективності діяльності логістичного персоналу. Основні властивості логістичних систем. Класифікація логістичних систем та формування зв'язків між ними. Межі логістичної системи. Оперативні цілі логістики: швидка реакція, мінімальна невизначеність, мінімізація запасів, якість, підтримка життєвого циклу.

Тема 2. Характеристика елементів логістики та класифікація основних форм логістичних утворень.

Логістичний потік і запас. Логістичні процеси, операції, функції, системи та ланцюги. Логістичні витрати. Логістичний сервіс. Формування взаємовідносин на підставі замовлень і пропозицій на ринку виробництва сировини. Поняття про логістичні ланцюги. Товарорух: сутність, елементи та основні форми. Рівень маркетингового каналу, як посередника, який виконує функцію доведення товару й права власності на нього до споживача.

Тема 3. Логістичний менеджмент в системі загального менеджменту.

Визначення та місце логістичного менеджменту. Інтеграція функцій управління бізнес-процесами в рамках логістичного менеджменту. Взаємодія логістичного менеджменту з маркетингом, з фінансовим та виробничим менеджментом. Логістика і стратегічне планування. Види організаційних структур управління логістикою. Персонал логістичного менеджменту.

Тема 4. Технологічні процеси щодо управління матеріальними потоками в логістиці. Інновації в логістиці.

Економічна сутність та види матеріальних потоків. Показники матеріальних потоків. Класифікаційні ознаки матеріальних потоків. Інформаційний потік. Фінансовий потік. Потік послуг. Загальна характеристика технологічних процесів у логістиці. Основні характеристики матеріальних потоків на промислових підприємствах. Логістична система: поняття, фактори формування, мета, основні завдання та функції. Види логістичних систем. Напруженість матеріального потоку. Інновації в логістиці.

Розділ 2. Логістичний менеджмент

Тема 5. Логістичні концепції. Складська діяльність як основа розвитку міжнародної логістики.

Структура логістичної концепції. Основні складові фундаментальних концепцій логістики. Класифікація логістичних концепцій: Точно в термін «JUST-IN-TIME», Канбан «Kanban», Система планування розподілу продукції /ресурсів «Distribution requirements planning» (DRP), «Планування потреби в матеріалах/ ресурсах» «Materials/ manufacturing requirements/ Resource planning» (MRP), Швидке реагування «Quick response» (QR), Бережливе виробництво «Lean production», Безперервного поповнення Continuous replenishment (CR), Автоматичне поповнення запасів «Automatic replenishment» (AR), Оптимізована виробнича технологія «Optimized Production Technology» (OPT). Склад, складська діяльність, функції складів.

Тема 6. Заготівельна та внутрішньовиробнича логістика

Завдання, функції та організація заготівельної логістики. Основні шляхи вибору постачальника. Стисла характеристика систем MRP. Мета, функціональні сфери та основні завдання внутрішньовиробничої логістики. Принципи організації виробництва і конкурентоспроможність. Логістичні внутрішньовиробничі системи. Основні фактори щодо процесу планування закупівель. Конкурсні торги, письмові переговори між постачальниками та споживачами. Тверді оферти. Гнучкість внутрішньовиробничої логістичної системи та можливість її адаптації.

Тема 7. Глобалізація процесів логістики та міжнародна логістика

Глобалізація процесів логістики. Глобальна логістична система. Елементи глобальної логістичної системи ТНК. Сутність міжнародної логістики. Основні цілі міжнародної логістики. Форми логістичних утворень за кордоном. Завдання логістики на світовому ринку. Регіональні фактори що посилюють тенденції глобалізації. Етапи міжнародного перевезення вантажів. Залучення посередників у вирішенні проблем міжнародної логістики.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з дисципліни

«Логістика»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Логістика» відноситься до циклу профільюючих дисциплін для спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Мета курсу: сформувати у студентів сучасне бачення теоретичної та практичної основи сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області логістики щодо проектування та оцінки систем управління запасами, а також організації та оптимізації системи складування в умовах сучасної економіки.

Практичні заняття покликані поглибити теоретичні та методологічні знання студентів з даного курсу, сприяти набуттю ними практичних навичок щодо аналізу логістики та управління запасами.

В процесі підготовки питань на практичні заняття та виконання практичних робіт студенти зобов'язані працювати з допоміжною навчальною та науковою літературою, застосовуючи елементи самостійного наукового пошуку.

Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Тема: “Логістика – інструмент ринкової економіки”.

Практичне заняття 2. Тема: “Характеристика елементів логістики та класифікація основних форм логістичних утворень”.

Практичне заняття 3. Тема: “Логістичний менеджмент в системі загального менеджменту”.

Практичне заняття 4. Тема: “Технологічні процеси щодо управління матеріальними потоками в логістиці. Інновації в логістиці”.

Практичне заняття 5. Тема: “Логістичні концепції. Складська діяльність як основа розвитку міжнародної логістики”.

Практичне заняття 6. Тема: “Заготівельна та внутрішньовиробнича логістика”.

Практичне заняття 7. Тема: “Глобалізація процесів логістики та міжнародна логістика”.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Тема: “Логістика – інструмент ринкової економіки”

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити мету логістики
2. Перелічити принципи сучасної логістики
3. Розкрити основні правила логістики

Розв’язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 2. Тема: “Характеристика елементів логістики та класифікація основних форм логістичних утворень”.

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Надати визначення «логістична система»
2. Перелічити основні підсистеми логістичної системи
3. Розкрити загальні властивості логістичної системи

Розв’язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 3. Тема: “Логістичний менеджмент в системі загального менеджменту”.

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити значення закону синергії
2. Перелічити принципи логістичного аналізу
3. Розкрити основні характеристики ABC аналізу

Розв’язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 4. Тема: “Технологічні процеси щодо управління матеріальними потоками в логістиці. Інновації в логістиці”.

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Привести складові що забезпечують Правила пріоритетів
2. Перелічити найбільш застосовувані правила пріоритетів

3. Виштовхуюча система управління

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій. Тести (проміжний контроль 1-3 теми).

Практичне заняття 5. Тема: “Логістичні концепції. Складська діяльність як основа розвитку міжнародної логістики”.

Мета: формування навичок работ з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1.Перелічити характеристики які забезпечує управління матеріальними потоками

2. Привести основні чинники внутрішньовиробничої логістичної системи

3.Перелічити форми організації руху матеріалів які використовуються на практиці.

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 6. Тема: “Заготівельна та внутрішньовиробнича логістика”.

Мета: формування навичок работ з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити визначення «закупівельна логістика»

2. Охарактеризувати основну мету логістики закупівель

3. Виконання яких робіт включає процес придбання матеріалів

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 7. Тема: “Глобалізація процесів логістики та міжнародна логістика”.

Мета: формування навичок работ з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити визначення «міжнародна логістика»

2. Перелічити завдання міжнародної логістики

3. Розкрити спрямованість потенціалу глобальної логістики

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій. Тести (проміжний контроль 4-6 теми).

Питання до практичних занять:

1. Надати визначення внутрішньовиробничої логістика як підсистеми логістики підприємства
2. Навести приклади підприємств європейських держав, які займаються логістикою та національні асоціації;
3. Перелічити основні критерії щодо обґрунтування вибору постачальників
4. Охарактеризувати головну місію логістики
5. Надати визначення «логістика»
6. Навести визначення моделі та структури відділу управління розподілом
7. Надати визначення різновидів сфери управління матеріальними потоками
8. Розкрити мету логістики
9. Перелічити принципи сучасної логістики
10. Розкрити основні правила логістики
11. Надати визначення «закупівля»
12. Надати визначення «логістична система»
13. Перелічити основні підсистеми логістичної системи
14. Розкрити загальні властивості логістичної системи
15. Розкрити типи логістичних систем
16. Надати визначення «синергія»
17. Розкрити основні характеристики XYZ аналізу
18. Розкрити значення закону синергії
19. Перелічити принципи логістичного аналізу
20. Розкрити основні характеристики ABC аналізу
21. Витягуюча система управління
22. Привести складові щодо забезпечення правила пріоритетів
23. Перелічити основні правила пріоритетів
24. Виштовхуюча система управління
25. Перелічити характеристики які забезпечує управління матеріальними потоками
26. Привести основні чинники внутрішньовиробничої логістичної системи
27. Перелічити форми організації руху матеріалів які використовуються на практиці
28. Розкрити визначення «закупівельна логістика»
29. Охарактеризувати основну мету логістики закупівель
30. Виконання яких робіт включає процес придбання матеріалів
31. Перелічити міжнародних посередників
32. Розкрити визначення «міжнародна логістика»
33. Перелічити завдання міжнародної логістики
34. Розкрити спрямованість потенціалу глобальної логістики
35. Навести визначення логістики як сфери компетенції, що пов'язує компанію з її споживачами та постачальниками
36. Навести визначення параметрів потоку що характеризують кількість об'єктів, логістичні функції
37. Навести визначення інтерфейсу логістичного і операційного менеджменту який проявляється в проблемі обліку сезонного попиту при виробництві готової продукції.
38. Перелічити етапи міжнародного перевезення вантажів
39. Навести основні фактори щодо процес планування закупівель
40. Перелічити сфери управління матеріальними потоками

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

з дисципліни

«Логістика»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **Майборода О. Є.**

2021/2022 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Логістика» відноситься до циклу профільюючих дисциплін для спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Мета курсу: сформувати у студентів сучасне бачення теоретичної та практичної основи сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області логістики щодо проектування та оцінки систем управління запасами, а також організації та оптимізації системи складування в умовах сучасної економіки.

Тестові завдання для поточного контролю з дисципліни «Логістика»

Поточний контроль здійснюється у результаті виконання тестових завдань за підсумками результатів розгляду відповідних тем за дисципліною «Логістика»: теми 1 – 3, теми 4 - 6. Тестові завдання студент виконує в аудиторії письмово або дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Логістика», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5016>

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну правильну відповідь на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини. Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів.

Питання до підсумкового контролю з дисципліни «Логістика»

(іспит для денної форми навчання)

1. Охарактеризувати основну мету логістики закупівель
2. Виконання яких робіт включає процес придбання матеріалів
3. Перелічити міжнародних посередників
4. Розкрити визначення «міжнародна логістика»
5. Перелічити завдання міжнародної логістики
6. Розкрити спрямованість потенціалу глобальної логістики
7. Навести визначення логістики як сфери компетенції, що пов'язує компанію з її споживачами та постачальниками
8. Навести визначення параметрів потоку що характеризують кількість об'єктів, логістичні функції
9. Навести визначення інтерфейсу логістичного і операційного менеджменту який проявляється в проблемі обліку сезонного попиту при виробництві готової продукції.
10. Перелічити етапи міжнародного перевезення вантажів
11. Навести основні фактори щодо процес планування закупівель
12. Перелічити сфери управління матеріальними потоками
13. Надати визначення внутрішньовиробничої логістика як підсистеми логістики підприємства
14. Навести приклади підприємств європейських держав, які займаються логістикою та національні асоціації;

15. Перелічити основні критерії щодо обґрунтування вибору постачальників
16. Охарактеризувати головну місію логістики
17. Надати визначення «логістика»
18. Навести визначення моделі та структури відділу управління розподілом
19. Надати визначення різновидів сфери управління матеріальними потоками
20. Розкрити мету логістики
21. Перелічити принципи сучасної логістики
22. Розкрити основні правила логістики
23. Надати визначення «закупівля»
24. Надати визначення «логістична система»
25. Перелічити основні підсистеми логістичної системи
26. Розкрити загальні властивості логістичної системи
27. Розкрити типи логістичних систем
28. Надати визначення «синергія»
29. Розкрити основні характеристики XYZ аналізу
30. Розкрити значення закону синергії
31. Перелічити принципи логістичного аналізу
32. Розкрити основні характеристики ABC аналізу
33. Витягуюча система управління
34. Привести складові щодо забезпечення правила пріоритетів
35. Перелічити основні правила пріоритетів
36. Виштовхуюча система управління
37. Перелічити характеристики які забезпечує управління матеріальними потоками
38. Привести основні чинники внутрішньовиробничої логістичної системи
39. Перелічити форми організації руху матеріалів які використовуються на практиці
40. Розкрити визначення «закупівельна логістика»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з дисципліни

«Логістика»

для студентів

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма «Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»

вид дисципліни: обов'язкова

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

"90-100 балів"- студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

"70-89 балів"- студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускає певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

"50-69"- студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань, відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

"1-49 балів"- студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Поточний контроль – 60 балів. З них:

- 30 балів (активна робота на практичних заняттях 6 балів за кожне заняття, що передбачає вирішення практичних завдань);
- 20 балів (10*2 поточний тестовий контроль);
- 10 балів (підготовка та захист есе).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

- 10 балів (теоретичне питання);
- 10 балів (надати визначення 2 поняттям, кожне з яких має вагу в 5 балів);
- 10 балів (5 тестових питань x 2 бали);
- 10 балів (практичне завдання – розв’язання задачі)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Логістика», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5016>

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-баловою шкалою переводиться у 4-рівневу шкалу оцінювання у такий спосіб:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно